

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚАРО ИСЛОМ АКАДЕМИЯСИ

**БУЮК АЛЛОМАЛАРИМИЗ
МЕРОСИДА МАЪРИФИЙ
ИСЛОМ**

“Ўзбекистон халқаро ислом академияси”
нашриёт-матбаа бирлашмаси
Тошкент – 2021

УЎК: 28-335:091(08)
КБК: 72(543)
Б 99

Буюк алломаларимиз меросида маърифий ислом [Матн] : тўплам / Тузувчилар: Н.Насруллаев ва бош. – Тошкент: “Ўзбекистон халқаро ислом академияси” нашриёт-матбаа бирлашмаси, 2021. - 388 б.

Масъул муҳаррир: т.ф.н. **Омонулло БЎРИЕВ**

Тақризчилар: т.ф.д. **Зоҳиджон ИСЛОМОВ**

Тузувчилар: **Н.Насруллаев** (лойиҳа раҳбари), **Бобомурод Эрали, Б.Аминов, Ҳ.Аминов, А.Дехқонов, М.Исмоилов, Ҳ.Лутфиллаев, Н.Мирзаев, С.Муҳаммадаминов, Ў.Султонов, Н.Ҳасанов, Н.Туйчиева.**

Мазкур тўпланда Марказий Осиёда яшаб ўтган мутафаккир алломалар ҳаёти ва илмий мероси ҳақида мухтасар маълумотлар ўқувчилар ҳукмига ҳавола этилиб, одоб-ахлоқ ва таълим-тарбия масалаларига бағишланган араб, форс, туркий тиллардаги таржима ва таъдил этилган асарларидан муайян парчалар келтирилди.

Мамлакатимиз ёшларининг маънавий камолоти ва юксалишини инobatга олган ҳолда чиқарилган давлатимиз қарор ва фармонлари ҳамда кўрилайётган турли чора-тадбирлар таҳсинга сазовор. Айни масалада Шарқ алломаларининг илмий-маърифий мероси муҳим аҳамият касб этишини ҳам асло эътибордан соқит қилиб бўлмайди.

Шуларни инobatга олган ҳолда юртимиз тарихи, манбаъунослик, матншунослик, исломишунослик ва кўҳна маданиятимиз билан боғлиқ илмий-маърифий соҳада изланиш ва тадқиқот олиб бораётган заҳматкаш тадқиқотчи олимларимизнинг айни мавзудаги эришган ютуқлари олий ўқув юртлари, академик лицей ҳамда ўрта таълим мактабларида жорий этилган маърузалар, дарслик ва ўқув қўлланмалар тайёрлашда, маънавий-маърифий соҳадаги тарғибот ишларида истеъфода этилади, деган умиддамиз.

Мазур рисола Ўзбекистон халқаро ислом академияси ФЗ-202002146-рақамли “Марказий Осиё мутафаккирлари асарлари асосида бузгунчи ғояларга қарши, маърифий, тарбиявий кураш асосларини ўзида жамлаган мультимедиа дастури ҳамда мобил иловасини яратиш” мавзудаги грант доирасида бажарилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича кўмитанинг 2021 йил 26 майдаги № 03-07/3479-сонли хулосаси асосида тайёрланди.

ISBN 978-9943-7557-5-8

© “Ўзбекистон халқаро ислом академияси”
нашриёт-матбаа бирлашмаси, 2021

МУНДАРИЖА

СЎЗБОШИ.....	3
АБУ ИСО МУҲАММАД АТ-ТЕРМИЗИЙ.....	7
«СУНАНИ ТЕРМИЗИЙ» АСАРИДАН	9
ҲАКИМ ТЕРМИЗИЙ	13
«МАСОИЛ МАКНУНА» (ҚАЙТАРИЛГАН АМАЛЛАР) АСАРИ- ДАН	19
«КАЙФИЯТУС СУЛУК».....	30
ХИЛВАТ ОДОБЛАРИ	32
«ҚАЙТАРИЛГАН АМАЛЛАР» (МАНҲИЙЁТ) АСАРИДАН ...	34
ҲАСАН ИБН ЯҲЁ АЛ-ЗИНДАВИСТИЙ.....	37
«РАВЗАТ АЛ-УЛАМО»ДАН	39
ИБН ЯҚУБ МИСКАВАЙҲ	42
«ТАҲЗИБ УЛ-АХЛОҚ»ДАН	42
АБУ ЗАЙД АД-ДАБУСИЙ	48
«АЛ-АМАД АЛ-АҚСО»ДАН.....	49
АБУ ҲОМИД ҒАЗЗОЛИЙ	57
«ИҲЁЙИ УЛУМ АД-ДИН» АСАРИДАН.....	63
АБУ ҲОМИД ҒАЗЗОЛИЙ	69
«ЭЙ, ФАРЗАНД» КИТОБИДАН.....	72
АБУ АБДУЛЛОҲ ЗОҲИД БУХОРИЙ	78
«МАҲОСИН АЛ-ИСЛОМ ВА ШАРОЕЪ АЛ-ИСЛОМ» АСАРИ- ДАН	79
МУҲАММАД ИМОМЗОДА АЛ-ЧЎҒИЙ.....	85
«ШИРЪАТ АЛ-ИСЛОМ»ДАН	88
ХОЖА АҲМАД ЯССАВИЙ	94
«ДЕВОНИ ҲИКМАТ»ДАН	96
АЛИ ИБН ҲУСАЙН	130
«КИТОБ АЛ-ХАМСИН»ДАН	131
БУРҲОНИДДИН АЗ-ЗАРНУЖИЙ	144

«ТАЪЛИМ АЛ-МУТААЛЛИМ» АСАРИДАН	146
НОСИРУДДИН ТУСИЙ	155
«АХЛОҚИ НОСИРИЙ» ДАН	155
ЖАМОЛ АЛ-ҚАРИШИ	161
«АЛ-МУЛҲАҚОТ БИ-С-СУРОХ» ДАН	163
АЛИШЕР НАВОИЙ	169
«ХАМСА» – УЛКАН ТАРБИЯ ВА АДАБ КИТОБИ	169
«ҲАЙРАТ УЛ-АБРОР» ДОСТОНИДАН	173
ЖАЛОЛИДДИН ДАВВОНИЙ	175
«АХЛОҚИ ЖАЛОЛИЙ» ДАН	177
ҲУСАЙН ВОИЗ КОШИФИЙ	183
«АХЛОҚИ МУҲСИНИЙ» ДАН	184
«ДУР АЛ-АЖОЙИБ» КИТОБИДАН	202
АБДУЛЛОҲ ИСФАҲОНИЙ	216
«РОҲАТ АЛ-ҚУЛУБ» ДАН	217
АЛИ САФИЙ	226
«ОДОБ УЛ-АСҲОБ» ДАН	227
АЛИ ИБН МУҲАММАД АЛИ АЛ-ХОРАЗМИЙ	244
«ФАВОЙИД» КИТОБИДАН	246
СЎФИЙ АЛЛОҲЁР	255
«САБОТУЛ ОЖИЗИЙН» АСАРИДАН	257
СЎФИЙ АЛЛОҲЁР	263
КАМТАРИНЛИК ҲАҚИДА НАСИҲАТ	264
МИРЗО СОДИҚ МУНШИЙ	272
«АХЛОҚИ ХОНИЙ» ДАН	275
МУҲАММАД СОБИР УСТРУШАНИЙ	284
«ГУҲФАТ УЛ-АМИР» КИТОБИДАН	284
САЪДУЛЛОҲ ТЎРА САЪДИЙ	289
«МУФАРРИҲ АЛ-ҚУЛУБ» КИТОБИДАН	291
ҲАМДАМИЙ ХОРАЗМИЙ	301
МАҚСУДХЎЖА ТОШКАНДИЙ	315
«МАҚСУД АЛ-МУТААЛЛИМИН» КИТОБИДАН	316
АБДУРАҲМОН САЙЁҲ ТОШКАНДИЙ	320

«МЕЪЁР УЛ-АХЛОҚ» АСАРИДАН.....	323
«ТАНВИР УЛ-АХДОҚ ФИ-Л МАКОРИМ УЛ-АХЛОҚ» АСАРИ- ДАН	326
РАҲИМХЎЖА ИБН АЛИХЎЖА	335
«НАЗМИ МУХТАСАРУЛ ВИҚОЯ» КИТОБИДАН	337
МУҲАЙЙИР	356
«ҚИРҚ ҲАДИС» ТАРЖИМАСИ	357
«НАВОДИРИ ЗИЁИЯ» АСАРИДАН	366
ИСҲОҚХОН ТЎРА ИБРАТ	374
«НАЗМИ ФИҚҲИ КАЙДОНИЙ» КИТОБИДАН.....	376
Фойдаланилган адабиётлар рўйхати.....	379

БУЮК АЛЛОМАЛАРИМИЗ МЕРОСИДА МАЪРИФИЙ ИСЛОМ

“Ўзбекистон халқаро ислом академияси”
нашриёт-матбаа бирлашмаси
Тошкент – 2021

Нашир учун масъул: И.Ашурматов
Муҳаррир: В.Ибрагимова
Бадиий муҳаррир: Ф.Собиров
Саҳифаловчи: Л.Абдуллаев

Нашриёт лицензия рақами АА № 0011. 06.05.2019 йил.

Босмаҳонага 17.11.2021 йилда берилди.
Бичими 60×84 ¼ Шартли б.т. 22,1 Нашр т. 23
Адади 100 нусха. Буюртма № 78
Баҳоси шартнома асосида.

«Ўзбекистон халқаро ислом академияси»
нашриёт-матбаа бирлашмаси босмаҳонасида чоп этилди.
100011. Тошкент ш. А.Қодирий, 11.
Тел.: (+998 71) 244-69-16, ☎ (99897) 421-51-59.
www.iiiau.uz. e-mail: nashr@iiiau.uz